

RADA MINISTRÓW UKRAIŃSKIEJ SRR

Dotyczy sposobów kontroli
rozwoju sytuacji w Kijowie

W uzupełnieniu wcześniejszej informacji /Nr 166 KGB USRR z 27 września 1990 roku/ powiadamiamy, że liderzy niektórych organizacji o charakterze politycznym starają się przygotować masowe akcje w stolicy republiki 30 września i 1 października b. r. Nadal trwa podburzanie i apelowanie do wyjazdu do Kijowa przedstawicieli z wielu obwodów w celu udziału w mityngu a następnie w manifestacji w centrum miasta.

Stanem na godzinę 16.00 29 września w hotelach miasta zakwaterowało się około półtora tysiąca ludzi, którzy przybyli na mityngi. Ze Lwowa, Iwano-Frankowska, Tarnopola w kierunku Kijowa wyjechało ok 90 autobusów z ludźmi. Grupy osób wyjechały także koleją i transportem lotniczym. Miejsca ich koncentracji wyznaczone są w Kijowie i na przedmieściach miasta.

Na podstawie otrzymanych danych, w mityngu i manifestacji, na którą pozwoliły organy władzy, organizatorzy spodziewają się zebrać, według ich szacunków, 100-150 tys. osób, którzy wysłuchają wystąpienia przedstawicieli różnych partii i założonych społeczno-politycznych struktur.

Do rezolucji mityngu proponuje się wnieść słynne żądania o niedopuszczeniu do podpisania nowej Umowy Związkowej, omówienia sprawy zamknięcia Czarnobylskiej Elektrowni Atomowej, nacjonalizacji majątku KPZR. Oczekiwane są także hasła o żądaniach dymisji rządu republiki i rozwiązaniu Rady Najwyższej Ukrainy. W mityngu i manifestacji wezmą udział deputowani ludowi Rady Najwyższej USRR, Kijowskiej Rady Miejskiej, a także rad innych obwodów, wchodzących do składu bloku demokratycznego.

Przedstawiciele pewnych młodzieżowych formacji noszą się z pomysłem, by 30 września po zakończeniu manifestacji poprowadzić kolumnę pod budynek Rady Najwyższej, a następnie do komendantury wojskowej i przeprowadzić tam kolejny mityng z odezwą do odbywających służbę wojskową, aby „odmówili zastosowania siły i broni przeciw ludności 1 października”.

Przejawy takich działań, szczególnie manifestacji, są, według organizatorów, niezbędne, żeby „podburzyć” mieszkańców Kijowa do strajku 1 października i zademonstrować przed Radą Najwyższą i ludnością republiki „swoją siłę”.

Na 1 października wyznaczony jest ogólnoukraiński strajk i masowa pikietą przed budynkiem Rady Najwyższej z wręczeniem spisanych żądań do parlamentu o niedopuszczenie do podpisania przez Ukrainę Umowy Związkowej. Charakterystyczne, że w rozpowszechnianej ulotce w imieniu sekretariatu Ukraińskiej Partii Republikańskiej, znajduje się wezwanie do uczestników manifestacji o żądanie „rozwiązania antynarodowej Rady Najwyższej”.

Niektórzy organizatorzy dopuszczają możliwość, że jeśli organy porządku publicznego będą powstrzymywać pochód do budynku Rady Najwyższej, to „bojówkarze” przy wsparciu tłumu powinni sprowokować bijatykę, a następnie „zlikwidować blokadę” i podejść pod Radę Najwyższą.

Nie wykluczają, że zablokują budynek i wejdą do sali posiedzeń, gdzie ogłoszą swoje ultimatum. Liczą też, że dołączą do nich niektórzy deputowani ludowi Ukrainy, którzy zagwarantują im przejście przez kordon milicji do budynku Rady Najwyższej.

Należy zauważyć, że liderzy i aktywiści, przygotowujący akcje noszą się z innymi antyspołecznymi planami, szczególnie utworzeniem miasteczka namiotowego na placu Rewolucji Październikowej dla „głodujących studentów” w celu włączenia ich do akcji i wywarcia presji na pracę sesji parlamentarnej.

MSW i KGB przygotowały i zastosowały odpowiednie środki, w celu uniknięcia możliwych masowych, antyspołecznych akcji w Kijowie, zamieszek, pogromów. Wzmacniamy ochronę rządowych, partyjnych i administracyjnych budynków, Państwowej Telewizji i Radia USRR i innych ważnych życiowo obiektów. Przeprowadzamy właściwą bojową, mobilizacyjną i wychowawczą pracę wśród kolektywów, które postawione są w stan podwyższonej gotowości. Zaangażowano do służb ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego 9619 współpracowników milicji, organów bezpieczeństwa państwa (KGB) i wojsk wewnętrznych.

Obecna sytuacja ma dynamiczny, zmienny charakter. Wśród mieszkańców miasta powielane są teorie i chodzą różne słuchy, które wywołują pewien lęk i napięcie. Bez względu na zapewnienia organizatorów manifestacji o trzymanie się granic prawa, udział niejednorodnych grup różnych orientacji politycznych, przypadkowych osób, w tym elementów przestępczych, nie wyklucza możliwości sprowokowania antyspołecznych i grupowych aktów mających charakter ekstremistyczny lub czysto chuligański. Zdajemy sobie sprawę ze złożonej kryminogennej sytuacji w stolicy.

Ważne znaczenie w prognozie sytuacji będą mieć następstwa masowego mityngu i manifestacji 30 września. Na wypadek powstania niebezpiecznych tendencji w rozwoju sytuacji, masowego buntu, realnego zagrożenia życia i zdrowia obywateli, dezorganizacji pracy ważnych obiektów, dyslokowane są w Kijowie rezerwowe siły i środki wojsk wewnętrznych MSW ZSRR liczące 3,5 tys. żołnierzy.

Wykorzystanie tych sił zgodnie z ustawą ZSRR „O obowiązkach i prawach wojsk wewnętrznych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych ZSRR w ochronie porządku publicznego” i w/w okolicznościach jest możliwe na podstawie decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych ZSRR i po wpłynięciu prośby Rady Ministrów republiki.

Sugerujemy, że warto rozpatrzyć zagadnienie o wcześniejszym uzgodnieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych ZSRR możliwości użycia wymienionych rezerw wojsk wewnętrznych w wypadku skrajnej konieczności, w celu likwidacji zagrożenia pogromami, masowym buntem i zagwarantowania ochrony życia i zdrowia obywateli.

Uruchomiliśmy działania skierowane na ciągłą kontrolę rozwoju skomplikowanej sytuacji oraz przeprowadzenie zapobiegawczo-profilaktycznej pracy.

Przedkładamy Państwu do rozpatrzenia.

Dyrektor KGB USRR

N. M. Hołuszko

29 sierpnia 1990

Minister Spraw Wewnętrznych USRR

A. W. Wasyłyszyn

29 sierpnia 1990